

over hele Verden, og hvad forstaaes der nu hele Verden over ved „parlamentarisk Regjeringsform“? Derved forstaaes: Det folkevalgte Kammer's ubetingede Overvægt i Statsstyrelsen, saa at altsaa Statsmagtens Lyngdepunkt kommer til at ligge i dette Kammer. Nu veed jeg jo meget godt, at der her i Landet er fremkommet den Forklaring, at ved parlamentarisk Regjering forstaaes begge Things kombinerede Flextalsherredømme, men den Slags Forklaringer er for mig ligesaa meget forfissige som mange Forklaringer fra den anden Side. Det er af den Slags Ting, som det ikke nytter noget at komme frem med; man kan sige det, saa ofte man vil: den sunde Sands vil dog altid protestere derimod. „Parlamentarisk Regjering“ er, som sagt, det folkevalgte Kammer's ubetingede Overvægt i Statsstyrelsen, og det er det Samme som Kongemagtens ubetingede Nederlag, Kongens ubetingede Forsvinden som virksom Faktor i det politiske Liv. (Modsigelse.) Jeg skal tillade mig at bevise det. Naar Kongen er nødt til at sende ethvert Ministerium bort, som Folkethinget vrager, saa kan han faktisk ikke beholde andre Ministerier end dem, som Thinget vil have (Stemmer: Kongen har jo Opløsningsret); ja, ganske vist, men Opløsningerne maa dog — efter det parlamentariske System — engang ophøre. (En Stemme: De kunne vedblive i det Uendelige); og hvordan det saa gaar, saa er og bliver Kongen jo dog i ethvert Tilfælde afhængig i sit Balg af det Parti, som til enhver Tid har Flertallet i det folkevalgte Kammer. Ikke engang Landstinget vil kunne hjælpe ham; thi vel er det blevet sagt, at Landstinget ogsaa skulde have Ret til at fordre Overensstemmelse med Regjeringen; men under vore nuværende Forfatningsforhold, saaledes som de ere blevne siden 1866, er der jo en Mulighed, for ikke at sige stor Sandsynlighed for, at det, som Landstinget er fornyttet med, er ikke det, som Folkethinget er fornyttet med, og naar der da opstaar Strid, saa er det jo ikke de Herrers Mening, at den ikke skal løses, og da den dog ikke ret vel kan løses ved Lodtrækning, er der kun en af to Maader, hoorpaa Løsning kan ske. Den kan ske derved, at Landstinget efterhaanden ved Hjælp af forskellige juridiske Fortolkninger bliver trykket ned til slet ikke at have nogen Mening, saa at altsaa Folkethinget faar hele Magten, eller den kan ske derved, at man overlader Løsningen til Kongen; men det er jo netop det Sidste, de Herrere ikke ville. De Herrere ville ikke, at Ministeriet skal blive, blot fordi Kongen mener, at det bør blive; toertimod, de ville have, at den kongelige Dom i dette Spørgsmaal skal falde sammen med det folkevalgte Things Dom, og hvor bliver saa Landstingets Betydning af, og hvorledes bliver saa Kongens Stilling? Jeg siger nu ikke, at dette er et Angreb paa Kongens forfatningsmæssige Stilling, og jeg vil overhovedet ikke bruge de Udtryk, der ellers ere brugte derom, da jeg i saa

Tilfælde vilde være nødsaget til at komme ind paa juridiske Fortolkninger, som jeg slet ikke vil gaa ind paa, da det er saa pårøst som vel noget at indlade sig paa dem; men jeg siger, at dette System betyder Afkaffelsen af det monarkiske Princip som praktisk Princip i vor Forfatning; jeg indrømmer, at det monarkiske Princip bliver staaende som Paradepincip, — det negter jeg ikke — men som praktisk Princip i vor Forfatning bliver det affkaffet ved de Herrers Fortolkning. De Herrere komme derved til det, som man almindeligt i Verden kalder en „Republik med en Konge i Spidsen“ (Berg: Det er der Intet, der hedder.), eller en Republik med en arvelig Præsident, o: monarkisk Republik“. Det kommer ud paa Et. Det er dette, som de Herrere ville bringe ud af Forfatningen ved deres Fortolkning, hvis den godkjendes; men en saadan Bortestamoterer af det monarkiske Princip i vor Forfatning er jeg selvfølgelig imod, fordi jeg ikke har Sympathier for Parlamentarisme i nogen Retning, hverken for den Slags Parlamentarisme, som udøves af de Herrere paa den ene Side eller af de Herrere paa den anden Side. Jeg hører nemlig ikke til dem, der mene, at Parlamentarisme er god, saa længe vi have Magten, men ophører med at være god, naar de Andre faae Magten; det er en Politik, som jeg ikke kender og ikke forstaaer; jeg tror, at Parlamentarismen er lige forfæstelig, hvad enten den udøves af det ene eller det andet politiske Parti, og dersom det blev overladt til mig at vælge mellem det ene eller andet Partis Udøvelse deraf, veed jeg oprigtigt talt ikke, hvilket der vilde være mig det Ubehageligste. Jeg er ikke blot ikke en Tilhænger af det parlamentariske System; jeg er toertimod en ubetinget Modstander af enhver saadan republikansk Fortolkning af vor Forfatning, og jeg tror virkelig, at det danske Folk ogsaa er det, ja, jeg gaar videre, jeg tror, at en stor Del af de Herrere selv er det. De ere komne med i en Fart, som de nu ville søge at trække Folket med ind i, men hvis Endemaal de selv have overset fra Først af; De begynde nu at se, hvorhen den driver Dem, og jeg er overbevist om, at De i Deres inderste Sjæl ikke ere fornøiede med den Fart, hvori De ere komne. Jeg tror derfor ogsaa, at naar først Opløsningerne begynde at komme, den ene efter den anden, og man bliver nødt til at tænke rigtig efter, saa vil det vise sig, at i det Mindste det danske Folk, hvor demokratisk og frisindet det end er, og hvor gjerne det vil være fri for bureaukratisk Formynderskab, dog er en bestemt Modstander af ethvert Forsøg, aabent eller skjult, paa yderligere at indskrænke den kongelige Magt og Myndighed; thi det danske Folk er et kongeligindet Folk (Afbrydelse). Det skulle de Herrere nok faae at se. Den anden Grund, hvorfor jeg er imod det, de Herrere foreslaa, er den, at dette Middel medfører den allerstørste Sandsynlighed for, at vi miste vor